

Filmfakta

Ämne: Samhällskunskap

Ålder: Från 13 år (H, Gy)

Speltid: 17 minuter

Svenskt tal med svensk text som tillval

Produktion: Kunskapsmedia AB, 2017

Syfte/strävansmål

- Att lära sig om hur Sveriges välfärdssystem fungerar.
- Att öppna för diskussion i klassrummet kring hur Sveriges välfärdssystem skulle kunna se ut i framtiden.

Undervisningen ska behandla följande innehåll enligt läroplan

Samhällskunskap (högstadiet)

- Hur hushållens, företagens och det offentligas ekonomi hänger samman. Orsaker till förändringar i samhällsekonomin och vilka effekter de kan få för individer och grupper.
- Skillnader mellan människors ekonomiska resurser, makt och inflytande beroende på kön, etnicitet och socioekonomisk bakgrund. Sambanden mellan socioekonomisk bakgrund, utbildning, boende och välfärd. Begreppen jämlikhet och jämställdhet.
- Sveriges politiska system med Europeiska unionen, riksdag, regering, landsting och kommuner. Var olika beslut fattas och hur de påverkar individer, grupper och samhället i stort. Sveriges grundlagar.

Historia (högstadiet)

- Framväxten av det svenska välfärdssamhället.

© Kunskapsmedia MMXVII
Filmnr: 1737KM

STUDIEHANDLEDNING

Sveriges välfärd – hur fungerar den?



Filmens innehåll

Vad betyder välfärd egentligen? Vad betalar vi skatt till och vad ger välfärdssystemet oss? I den här filmen ska vi lära oss om hur Sveriges välfärdssystem egentligen fungerar och varför vi betalar skatt. Vi ska också titta på hur Sverige blev ett så kallat välfärdssamhälle. Hur skulle välfärdssystemet i Sverige kunna se ut i framtiden? Det ska vi också ta reda på.

OBS!

I denna film från 2017 används begreppet *Lands-ting*. Sedan 2019 används istället begreppet **regioner**.

Filmens kapitelindelning

Inledning (00:00 - 01:23)

Vad betyder välfärd? (01:24 - 02:33)

Välfärdens historia (02:34 - 04:10)

Sveriges välfärdssystem (04:11 - 08:18)

Offentlig sektor (08:19 - 11:57)

Skatter (11:58 - 14:35)

Framtidens välfärd (14:36 – SLUT)

Sveriges välfärd – hur fungerar den?

Efter filmen

Diskussionsfrågor efter filmen

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar. Frågorna nedan är indelade enligt filmens kapitel.

Inledning (00:00 - 01:23)

- Vad betyder "Välfärd" och vad innebär det tror du?

Vad betyder välfärd? (01:24 - 02:33)

- Vad innebär social trygghet?
- Vad innebär ekonomisk trygghet?

Välfärdens historia (02:34 - 04:10)

- Vad innebär "Det svenska folkhemmet" som Per Albin Hansson introducerade 1928?

Sveriges välfärdssystem (04:11 - 08:18)

- Vilket syfte har Sveriges välfärdssystem?
- Vad är "Den offentliga sektorn"? Vilka ingår där och vad har de för ansvar?
- Vad är ett *landsting* (även kallat *region*)?
- Vad innebär *subventionerade tjänster*?
- Vad innebär *socialförsäkringar*?

Offentlig sektor (08:19 - 11:57)

- Vad är *transferering* för något?
- Vad tycker du om det svenska välfärdssystemet? Är det bra eller dåligt? Varför?

Skatter (11:58 - 14:35)

- Vad är arbetsgivaravgift?
- Vad är skatt?
- Vad är moms?
- Varför betalar vi skatt?
- Varför tror du att Sverige är ett av de länder med högst skatt i världen?

Framtidens välfärd (14:36 – SLUT)

- Professorn Kenneth Nelson säger att "det svenska välfärdssystemet kommer att bli mindre generöst i framtiden". Vad tror du att han menar med det?
- Vem är det som har störst ansvar över välfärden?

Övriga diskussionsfrågor efter filmen

- Filmen förklarar hur Sveriges välfärdssystem är tänkt att fungera, men fungerar det verkligen så? Vad tycker du?
- Vad tror du händer när pengarna inte räcker till?
- Är det något som du skulle vilja ändra på i den svenska välfärden? Vad i så fall?
- Skulle du hellre se ett mer privatiserat välfärdssystem, så som i USA t.ex.? Vilka fördelar och nackdelar finns med ett sådant?
- Hur tror du att Sveriges välfärdssystem kommer att se ut i framtiden?
- Vad tyckte du om filmen?
- Lärde du dig någonting nytt efter att ha sett filmen? Vad då?

Uppgifter

Sveriges välfärdssystem

Dela in klassen i grupper. Låt eleverna göra arbeten om det svenska välfärdssystemet och hur det fungerar. Varje grupps arbete ska svara på en frågeställning som de formulerar själva eller utifrån frågorna nedan.

- Hur fungerar välfärdssystemet om du är arbetslös? Vilka skyldigheter har du som arbetslös och vilken hjälp kan du få från välfärdssystemet?
- Hur fungerar välfärdssystemet om du är flykting och asylsökande? Vilka rättigheter och skyldigheter har du? Vilken hjälp kan du få från välfärdssystemet?
- Vad händer om du blir gravid? Är det skillnad om du är ensamstående eller om du har en partner? Vilka rättigheter har du och vilken hjälp kan du få från välfärden?
- Hur ska systemet hjälpa dig om du är med om en olycka eller blir sjuk? Om du är beroende av en inkomst från ditt arbete – hur ser då hjälpen ut? Om du har ett arbete – ska arbetsgivaren hjälpa till ekonomiskt på något sätt om något händer dig?
- Hur kan systemet hjälpa dig om du blir bostadslös? Vilka rättigheter och skyldigheter har du då?

Varje grupp presenterar sitt arbete inför klassen. Efter presentationen diskuterar klassen.

Fortsättning på nästa sida >

Sveriges välfärd – hur fungerar den?

Andra välfärdssystem

Dela in klassen i grupper. Låt eleverna jämföra det svenska välfärdssystemet med ett välfärdssystem i något annat land, t.ex. USA, Tyskland, Frankrike eller Indien.

Vilka likheter finns? Vilka skillnader finns? Hur omfattande är välfärdssystemet jämfört med Sveriges system? Hur fungerar till exempel akuta sjukhusbesök, arbetslöshet eller föräldraledighet? Hur mycket hjälp får landets medborgare och hur mycket måste medborgarna betala för själva? Vad är privatiserat och var är statligt? Varje grupp presenterar sitt arbete inför klassen. Efter presentationen diskuterar klassen kring likheterna och skillnaderna.

Ett nytt välfärdssystem

Dela in klassen i grupper. Låt eleverna designa ett eget välfärdssystem. Hur ska det nya systemet finansieras? Hur omfattande ska det vara? Varje grupp presenterar sitt arbete inför klassen. Efter presentationen diskuterar klassen kring det nya välfärdssystemet.